

Fidel Castros stora miljöengagemang

Fidel Castros stora miljöengagemang

Fidel Castros engagemang och för utbildning och hälsovård framstår som monumentala framgångar under hans ledarskap. Medan han blev en principfast ledare för anti-imperialism och anti-kapitalism så är hans engagemang för miljöfrågorna och Kubas resultat på det området mindre kända.

Kuba är ett av få utvecklingsländer som visat stort engagemang för miljön och hållbarhet, trots ett stort antal hinder, som den fortsatta blockaden från USA.

Redan innan farorna med klimatförändringarna var väl etablerade i det vetenskapliga och folkliga medvetandet talade Fidel om vikten av att radikalt förändra sättet som samhällen interagerar med miljön.

?'Imorgon är det för sent att göra det vi borde ha gjort för länge sedan?', sa Fidel i ett typiskt kraftfullt tal vid FN:s miljökonferens i Rio de Janeiro 1992.

?'Låt det mänskliga livet bli mer rationellt. Låt oss införa ett rättvist internationellt ekonomiskt system. Låt oss använda all vetenskap som behövs för en giftfri och hållbar utveckling. Låt oss betala av den ekologiska skulden och inte utlandsskulden. Låt hungern utrotas, inte mänskligheten.?'

I sitt berömda tal betonade Fidel att konsumtionssamhällen som ?utvecklades från de gamla kolonialmakterna och utifrån imperialistisk politik är de som i grunden är ansvariga för miljöförstörelsen.?'

I ett tal 2003 inför FN:s Konvention för att bekämpa ökenutbredning och torka utvecklade han sin uppfattning om kapitalismens destruktiva påverkan. ?Ett sådant ekonomiskt system och sådana modeller för konsumtion är oförenliga med planetens begränsade och icke-förnybara resurser och med de lagar som styr naturen och livet. Det är också i konflikt med de mest grundläggande etiska principerna, med kultur och med de moraliska värden som mänskligheten skapat.?'

Tack vare ett återskogningsprogram som inleddes 1998 utgör skogar nu 30,6 procent av Kubas landyta och landet har lyckats bibehålla fortsatt tillväxt för skogen enligt Kubas Nationella Byrå för Statistik.

Kuba har den högsta andelen skyddad skog i hela Latinamerika och Karibien, enligt FN:s jordbruksorganisation FAO. Provinsen Pinar del Rio är täckt av 47 procent skog och Guantanamo har nästan lika mycket.

Spansk kolonisering och utlandsägda timmer- och sockerrörsindustrier spelade en stor roll i att förstöra skogen som täckte ca 90 procent när spanjorerna anlände. När revolutionen segrade 1959 var bara 14 procent av landytan täckt av skog. Det har alltså mer än fördubblats sedan dess.

I ett land välsignat med sol året runt har Kuba börjat investera mer i solenergi och planerar att utöka programmet över hela ön. Solenergi inte bara minskar förorening utan sparar också pengar. "Pinar 220 A1", en solcellspark i västra Kuba, använder drygt 12 000 solpaneler för att generera ett genomsnitt på 13 MW per dag till det nationella elnätet. Under första året producerade det närmare 6 GW el, som annars skulle kostat drygt 500 000 dollar att producera i ett termoelektriskt verk. 28 solcellsparker är planerade enbart i Pinar del Rio. De ska producera 106 MW. En annan park byggs just nu i Tronsco och kommer att leverera 2,7 MW till elnätet.

Pressen från USA:s blockad och Sovjetunionens kollaps på 1990-talet var hårda slag mot Kubas ekonomi och mot jordbruket. Kuba tog då initiativ till att radikalt förändra sättet som livsmedel produceras och distribueras. Under följande år övergick Kuba till organiskt eller semi-organiskt jordbruk.

En nyckelfaktor som infördes under Fidel har varit agroekologi: en modell med ekologiska principer tillämpas på jordbruket för att öka hållbarheten och minska beroendet av kemikalier. Man kan producera en stor variation av grödor jämfört med industriella modeller inriktade på export. Och det hjälper till att öka livsmedelssäkerheten och självförsörjningen. Det minskar också Kubas ekologiska fotavtryck.

?Vetenskapsmän är direkt ansvariga inför jordbrukare. Dessa behandlas inte som idioter utan som partners för att experimentera och uppfinna. Det verkligen geniala i det kubanska experimentet har varit demokratiseringen av expertis, kunskaper och makt?, säger professor Raj Patel som är livsmedelssäkerhetsexpert.

Fidel hjälpte till att införa ett antal åtgärder som skapade jobb i industrin, ökade den lokala produktionen och gav mer makt till bönderna att kollektivt bruka jorden. Kubas jordbruksrevolution har pekats ut som ett exempel och föredöme för andra länder, särskilt för utvecklingsländer.

Under Fidel utvecklades Kuba till en världsledare i stadsjordbruk. Enbart i Havanna har mer än 87 000 acres avsatts till stadsjordbruk med livsmedelsproduktion, djurhållning och skogsbruk. 2005 producerade Havannas egna stadsjordbruk 272 000 ton grönsaker.

Med utgångspunkt från miljökonferensen i Rio 1992 har Kubas regering försökt skydda den naturliga miljön, några av de mest orörda i världen, genom strikt miljökontroll. Kubas regering har som mål att skydda 104 marina områden. Hittills har man avsatt 25 procent av de marina miljöerna som inte får exploateras, enligt Daniel Whittle från Kubas program vid Miljöskyddet. All nyetablering går igenom noggrant innan de kan godkännas.

Kuba har undertecknat ett antal internationella miljötraktat och under Fidel ändrades landets lagar för att förbättra miljöskyddet. Kubas grundlag har tillägg som innefattar skydd för miljön och dess resurser. Flera institutioner har skapats för att övervaka, forska och bevara miljön. ?Jag anser att Kubas regering kan ta en avsevärd del av äran för skydd av landskapen, flora och fauna?, säger Jennifer Gebelein från Florida International University till National Geographic.

Cuba Support Group, Ireland

[Fidel Castro's Enduring Enviromental Legacy](#)

HÄV BLOCKADEN MOT KUBA!

Bli en del av solidaritetsrörelsen!

Bli medlem i Svensk-Kubanska!

Eller skicka ett bidrag till Stödfonden

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap (150 för pensionärer, arbetslösa och studerande)

Swish 123 589 0975 eller Pg 40 54 11 ? 0

Bidrag till insamlingen ?Mediciner till Kuba?

23 57 15 ? 0 ELLER Swish 123 182 37 72